

ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ

ບຸນແຜນ ວົງຂະເສີມ, ທອງສາ ຕູ່ນມະນີສອນ, ລຳທູນ ໄຊຍະສອນ, ພິດສະໄໝ ຈັນທະວົງສາ, ນາພາພອນ
 ໂລກອາພອນ, ບຸນຖາວອນ ສີສຸພັນທອງ, ຂວັນຕາ ລັດດາພອນ, ແກ້ວບຸດຕາ ສິງປະທຸມ
 ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ

ອີເມວ: v.bounphan@sku.edu.la

ຂໍ້ມູນບົດຄວາມ:	ວັນທີສົ່ງ 25/01/2025	ວັນທີປັບປຸງ 22/02/2026	ວັນທີຕອບຮັບ 24/02/2026	ວັນທີອອນລາຍ 20/03/2026
----------------	-------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

ບົດຄັດຫຍໍ້

ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງໃນການສຶກສາຄື: ສຶກສາລະດັບການເລືອກຮຽນ ແລະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ, ມີກຸ່ມເປົ້າໝາຍແມ່ນເລືອກເອົານັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7, ກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາ ຈຳນວນ 730 ຄົນ ໃຊ້ແບບສອບຖາມເປັນເຄື່ອງມືເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ເປັນການສຶກສາແບບປະລິມານ, ນຳໃຊ້ສະຖິຕິເຂົ້າການວິເຄາະຄື: ຄ່າສະເລ່ຍ, ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ ແລະ ໃຊ້ແບບຈຳລອງ Logistic Regression Analysis. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເພດຍິງ ຈຳນວນ 465 ຄົນ ກວມເອົາ 63.70%, ຊົນເຜົ່າລາວ ຈຳນວນ 598 ຄົນ ກວມເອົາ 81.92%, ອາໄສຢູ່ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ ຈຳນວນ 636 ຄົນ ກວມເອົາ 87.12%, ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນ 4 ຄົນ ມີຈຳນວນ 234 ຄົວເຮືອນ ກວມເອົາ 32.05%, ດ້ານອາຊີບຂອງພໍ່ນັກຮຽນ ເປັນກຳມະກອນ ຈຳນວນ 242 ຄົນ ກວມເອົາ 34.72%, ດ້ານອາຊີບຂອງແມ່ນັກຮຽນ ເປັນຄ້າຂາຍ ຈຳນວນ 292 ຄົນ ກວມເອົາ 40.33%, ນັກຮຽນຊັ້ນ

ມີ 7 ທີ່ເລືອກຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ຈຳນວນ 553 ຄົນ ກວມເອົາ 75.75%, ນັກຮຽນຊັ້ນມີ 7 ທີ່ເລືອກຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ຈຳນວນ 426 ຄົນ ກວມເອົາ 77.31%, ຜົນການວິເຄາະກ່ຽວກັບລະດັບການເລືອກຮຽນ ພົບວ່າດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນທີ່ນັກຮຽນເລືອກເຂົ້າຮຽນຂອງ ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.82 ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.61, ຮອງລົງມາແມ່ນ ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມຂອງ ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.76 ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.54 ສຳລັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນແມ່ນດ້ານຊົນເຜົ່າຂອງນັກຮຽນ, ດ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສ, ດ້ານອາຊີບຂອງແມ່ ແລະ ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%. ສະເໝີພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນດ້ານຊົນເຜົ່າ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ຂະໜາດຄົວເຮືອນ ແລະ ອາຊີບຂອງແມ່ເປັນສຳຄັນເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາຊັ້ນສູງ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ນັກຮຽນ, ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ, ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ.

Factors Affecting the Choice of Admission to the Faculty of Business Administration, Savannakhet University

Bounphan VONGKHASEUM, Thongsa TOUNMANYSONE, Lamthoun XAYYASONE, Phitsamai CHANTHAVONGSA, Naphaphone LOKAPHONE, Bounthavone SISOUPHANTHONG, Khuaneta LADDAPHONE, Keoboutta SINGPATHOUM
Faculty of Business Administration, Savannakhet University
E-mail: v.bounphan@sku.edu.la

Abstract

Factors affecting the choice of Admission to the Faculty of Business Administration, Savannakhet University, the purpose of this study was to examine the level of students' admission choices and the factors affecting the decision to apply for admission into the Faculty of Business Administration at Savannakhet University. The target population consisted of high school students in grade 7, with a sample size of 730 respondents. Data were collected using a questionnaire, and the study employed a quantitative research design. Statistical techniques used for data analysis included mean, standard deviation, and logistic regression analysis.

The findings revealed that the majority of grade 7 students were female (465 students, 63.70%), of Lao ethnicity (598 students, 81.92%), residing in Kaysone Phomvihane (636 students, 87.12%). Most households had four members (234 households, 32.05%). Regarding parental occupations, fathers were most commonly workers (242, 34.72%), while mothers were predominantly traders (292, 40.33%). A total of 553 students (75.75%) indicated their

intention to pursue further studies at Savannakhet University, and among them, 426 students (77.31%) specifically chose the Faculty of Business Administration.

Analysis of factors affecting the choice of study showed that the institutional image was rated at a high level (mean = 3.82, SD = 0.61), followed by social status, also at a high level (mean = 3.76, SD = 0.54). The results further indicated that students' ethnicity, place of residence, mother's occupation, and the institution's reputation significantly influenced their choice of admission, with a statistical significance level of 1% ($p < 0.01$). It is recommended that relevant agencies prioritize consideration of maternal ethnicity, place of residence, household size, and occupation to ensure students have access to higher education.

Keywords: Student, Faculty of Business Administration and Choice of Admission.

ເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນຫາ

ການສຶກສາແມ່ນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ມະນຸດມີຄວາມຮູ້, ຄວາມ ສາມາດ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ມີຄວາມຮັ່ງມີໂດຍ ສະເພາະໃນຍຸກປະຈຸບັນທີ່ມີການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານສະຕິປັນຍາ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງແຕ່ລະຄົນເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ດັ່ງນັ້ນ,

ພັກ-ລັດຖະບານ ຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການສຶກສາ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການພັດທະນາລະບົບການສຶກສາໃຫ້ໄດ້ທັງ ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ໂດຍການຖືເອົາການສຶກສາເປັນ ບາດກ້າວທໍາອິດຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ໜຶ່ງ ໃນວຽກງານການສຶກສາເພື່ອບັນລຸຄາດໝາຍໃນການບຸກທະລຸ ທາງດ້ານການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດແມ່ນການ ປັບປຸງສະຖາບັນອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລໃຫ້ມີຄຸນ ນະພາບສູງຂຶ້ນເພື່ອສ້າງບຸກຄະລາກອນປະເພດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ກໍາ ມະກອນວິຊາຊີບ, ນາຍຊ່າງ, ນັກວິຊາການດ້ານຕ່າງໆ, ວິສະວະກອນ, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ຜູ້ປະກອບການ, ຜູ້ ຈັດການໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງໃນແຕ່ລະ ຂົງເຂດວຽກງານ ແລະ ໃຫ້ຄົນລາວມີຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ ປະກອບອາຊີບໄດ້ຢ່າງໝັ້ນຄົງ, ມີລາຍຮັບທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ກໍ ຕ້ອງຮັບປະກັນບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະຫວັດດ້ານການ ພັດທະນາ

ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ເປັນມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງທີ 4 ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການສັ່ງຕ້ງຂຶ້ນຕາມດາລັດນາຍົກລັດຖະ ມົນຕີລັດຖະມົນຕີແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເລກທີ 091/ນຍ, ລົງວັນ ທີ 27 ມີນາ 2009 ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ວ່າດ້ວຍການແຕ່ງຕັ້ງ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວ (ຊົ່ວຄາວ) ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ສະບັບເລກທີ 2349/ສສ, ລົງວັນທີ 25 ສິງຫາ 2009, ປະຈຸ ບັນມີດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ເຄື່ອນໄຫວຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ສະບັບເລກທີ 280/ນຍ ລົງ ວັນທີ 22 ພຶດສະພາ 2024 ເປັນສູນກາງຂອງການສຶກສາ ແລະ ວັດທະນາທໍາໃນເຂດພາກກາງແນໃສ່ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອ ຕອບສະໜອງແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ (Suikhamlar et al., 2022).

ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ປະກອບມີ 3 ພາກວິຊາ 10 ສາຂາ ຊຶ່ງປະກອບມີ: ພາກວິຊາບໍລິຫານການຄ້າ ປະກອບມີ 2 ສາຂາໃນພາກປົກກະຕິ ແລະ 1 ສາຂາໃນລະບົບຕໍ່ເນື່ອງ, ພາກ ວິຊາບໍລິຫານການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ໂຮງແຮມປະກອບມີ 2 ສາຂາໃນພາກປົກກະຕິ, ພາກວິຊາການເງິນ-ທະນາຄານ ປະກອບ ມີ 3 ສາຂາພາກປົກກະຕິ ແລະ 2 ສາຂາລະບົບຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ

ຫຼັກສູດປະລິນຍາໂທ ສາຂາບໍລິຫານທຸລະກິດ ຊຶ່ງຄະນະ ບໍລິຫານທຸລະກິດໄດ້ສ້າງບຸກຄະລາກອນອອກມາຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ໃນລະດັບປະລິນຍາຕີຈໍານວນ 13 ຮຸ່ນຄົນ (ນັບແຕ່ປີ 2013 ເປັນຕົ້ນມາ) ນອກຈາກນີ້ຍັງມີຫຼັກສູດຈໍານວນໜຶ່ງທີ່ກໍາລັງທີ່ ຈະນໍາສະເໜີເພື່ອເປີດການຮຽນ-ການສອນ ເຊິ່ງຈະເປັນການ ປະກອບສ່ວນສ້າງນັກວິຊາການທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດດ້ານ ເສດຖະສາດ ແລະ ບໍລິຫານທຸລະກິດໂດຍປະຕິບັດຕາມ 3 ລັກສະນະ ແລະ 5 ຫຼັກມູນການສຶກສາທີ່ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາວາງອອກ ພາຍຫຼັງຈົບຈາກຫຼັກສູດນີ້ໄປນັກສຶກສາ ສາມາດເຮັດວຽກກັບພາກລັດ, ເອກະຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ສາກົນ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສັງຄົມໃນ 3 ແຂວງພາກກາງ ສປປ ລາວ ແລະ ສາມາດໃຫ້ບໍລິການວິຊາການໃນຂົງເຂດການບໍລິການ ກ່ຽວກັບການດໍາເນີນການໃຫ້ຄໍາປຶກສາທາງດ້ານເສດຖະກິດ- ການຄ້າ-ທຸລະກິດ ໃຫ້ແກ່ພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຢ່າງມີຈັນຍາ ບັນ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສູງຕໍ່ໜ້າທີ່ວຽກງານໃຫ້ແກ່ຊຸມ ຊົນໂດຍການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເປັນທີມລະຫວ່າງທີມງານໃນ ອົງກອນ ແລະ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ເປັນຄະນະທີ່ ມີນັກສຶກສາເລືອກເຂົ້າຫຼາຍຈັດຢູ່ໃນອັນດັບຕົ້ນໆຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ, ໃນໄລຍະຫຼັງມາມີສະພາບ ການເລືອກເຂົ້າມາຮຽນມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງໃນສົກປີ 2024- 2025 ມີຜູ້ເລືອກເຂົ້າຮຽນຈໍານວນ 125 ຄົນ, ຖ້າທຽບໃສ່ສົກ ປີຜ່ານ 2023-2024 ຫຼຸດລົງ 7.41%.

ຈາກເຫດຜົນຂ້າງເທິງນີ້ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຢາກຕ້ອງການສຶກສາ ຫາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມ ຕອນປາຍພາຍໃນ ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ ແຂວງສະຫວັນ ນະເຂດ ແລະ ເປັນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນໄປໃຊ້ແກ້ໄຂບັນຫາການ ຫຼຸດລົງຂອງນັກສຶກສາ ແລະ ຍັງເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນໃນການ ເປີດສາຂາທີ່ນັກຮຽນສົນໃຈ.

ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ

- ສຶກສາລະດັບການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານ ທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ
- ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ

ແນວຄິດ, ທິດສະດີ ແລະ ງານວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ທິດສະດີທາງເລືອກໃນການສຶກສາ

ທິດສະດີ Gertler and Glewwe (1990) ເປັນແນວຄິດທາງເສດຖະສາດທີ່ອະທິບາຍການຕັດສິນໃຈຂອງຄົວເຮືອນໃນການສົ່ງເດັກເຂົ້າຮຽນໂດຍອີງໃສ່ການປຽບທຽບຜົນປະໂຫຍດ (Benefits) ແລະ ຕົ້ນທຶນ (Costs) ຂອງການສຶກສາ. ຄົວເຮືອນຈະເລືອກໃຫ້ເດັກເຂົ້າຮຽນຖ້າຜົນປະໂຫຍດຈາກການສຶກສາສູງກວ່າຕົ້ນທຶນ.

1. ສູດແບບ Utility Function

ການຕັດສິນໃຈຂອງຄົວເຮືອນສາມາດຂຽນເປັນສູດໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$U = U(C, S)$$

ໂດຍທີ່

- U = ຄວາມພໍໃຈ (Utility) ຂອງຄົວເຮືອນ
- C = ການບໍລິໂພກ (Consumption)
- S = ການສຶກສາຂອງເດັກ (Schooling)

2. ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ (Budget Constraint)

$$Y = C + P_s S$$

ໂດຍທີ່

- Y = ລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ
- P_s = ຕົ້ນທຶນການສຶກສາ (ຄ່າຮຽນ, ຄ່າອຸປະກອນ, ຄ່າເດີນທາງ)
- S = ຈຳນວນປີການສຶກສາ

3. ເງື່ອນໄຂການຕັດສິນໃຈ

ຄົວເຮືອນຈະສົ່ງເດັກເຂົ້າຮຽນເມື່ອ:

$$MB \geq MC$$

ໂດຍທີ່

- MB = ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນເພີ່ມ (Marginal Benefit) ຈາກການສຶກສາ
- MC = ຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມ (Marginal Cost)

4. ຮູບແບບສົມການເສດຖະມິຕິ (Econometric Model)

ເພື່ອອະທິບາຍການເຂົ້າຮຽນ:

$$S_i = \beta_0 + \beta_1 Y_i + \beta_2 C_i + \beta_3 Q_i + \varepsilon_i$$

ໂດຍທີ່

- S_i = ການເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກ
- Y_i = ລາຍໄດ້ຄົວເຮືອນ
- C_i = ຕົ້ນທຶນການສຶກສາ
- Q_i = ຄຸນນະພາບໂຮງຮຽນ
- ε_i = ຄ່າຄວາມຄາດເຄື່ອນ

ສະຫຼຸບ: ທິດສະດີ Gertler and Glewwe (1990) ຊີ້ວ່າການຕັດສິນໃຈສົ່ງເດັກເຂົ້າຮຽນຂຶ້ນກັບລາຍໄດ້ຂອງຄົວເຮືອນ, ຕົ້ນທຶນການສຶກສາ ແລະ ຄຸນນະພາບໂຮງຮຽນ.

ທິດສະດີກ່ຽວກັບທຶນມະນຸດ

Shultz (1967) ເວົ້າວ່າທຶນມະນຸດນັ້ນຄືການດຶງທັກສະຄວາມສາມາດຂອງຄົນອອກມາໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດອອກມາເຊິ່ງຄວາມສາມາດເຫຼົ່ານັ້ນລ້ວນມາຈາກປັດໄຈຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການສຶກສາເພາະການສຶກສາຄືການລົງທຶນໃນມະນຸດ (Investment in Human Capital) ເປັນການລົງທຶນເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນເອງຄືບຸກຄົນທີ່ລົງທຶນໄປນັ້ນຈະມີຄວາມສາມາດທັກສະຕ່າງໆເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນກໍ່ຄືການລົງທຶນຂອງບຸກຄະລາກອນຂອງຄົນໃນອົງກອນນັ້ນເອງເຊິ່ງຄວາມສາມາດທີ່ຢູ່ໃນຕົວເຮົາທັງແບບຕິດຕົວມາ (Innate) ຫຼື ແບບທີ່ເກີດຈາກການຮຽນຮູ້ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນຄວາມສາມາດເຫຼົ່ານີ້ຈະແຕກຕ່າງອອກໄປຈາກແຕ່ລະບຸກຄົນເພາະເກີດຈາກຢືນສະເພາະຂອງແຕ່ລະຄົນເຊິ່ງເປັນຕົວບັງຊີ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຈະເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ຕໍ່ເມື່ອມີການລົງທຶນທີ່ ເໝາະສົມ

Becker (1962) ປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງທຶນມະນຸດທີ່ ທ່ານ Gary Becker ໄດ້ເວົ້າເຖິງວ່າ: ອິດທິດພົນຈາກພໍ່ແມ່ຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ລູກທາງດ້ານການສຶກສາ, ທັກສະ, ມູນຄ່າ ແລະ ອຸປະນິໄສຂອງລູກ ຫຼື ເວົ້າອີກແບບໜຶ່ງຄອບຄົວມີອິດທິພົນຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງບຸກຄົນໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄຸນນະພາບຂອງບຸກຄົນໜຶ່ງເລີ່ມຕົ້ນຕັ້ງແຕ່ຢູ່ໃນທ້ອງແມ່ທັງປັດໄຈຕ່າງໆໃນການທີ່ແມ່ດູແລສຸຂະພາບກາຍ ແລະ ຈິດໃຈໃຫ້ດີປະສົມປະສານກັບຢືນ ຫຼື ການຖ່າຍທອດທາງພັນທຸກຳສະພາບແວດລ້ອມໃນຄອບຄົວ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນສັງຄົມ ການທີ່ເດັກເກີດມາແລ້ວຈະເລີນເຕີບໂຕມາແລ້ວມີລັກສະນະ, ອຸປະນິໄສ, ທັກສະແມ່ນກະທັ່ງເປັນຕົວຊີ້ວັດໃນການສ້າງລາຍໄດ້ໃນອະນາຄົດຂອງບຸກຄົນລ້ວນໄດ້ຮັບການຫຼໍ່ຫຼອມ

ມາຈາກຄອບຄົວທັງນັ້ນ ບົດບາດຂອງຄອບຄົວການເບິ່ງແຍງດູແລເຮັດໃຫ້ທຶນມະນຸດຂອງຄົນແຕກຕ່າງກັນຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງຈຶ່ງຖືວ່າຄອບຄົວເປັນເຈົ້າຂອງປັດໃຈການຜະລິດໃນການລົງທຶນກໍ່ວ່າໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີປະເດັນການສຶກສາຂອງພໍ່, ແມ່ ແລະ ຄອບຄົວຂອງພໍ່ແມ່ເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍ.

Mincer (1958) ໄດ້ສຶກສາ ແລະ ສະເໜີສົມຜົນທຶນມະນຸດ ທີ່ ເອີ້ນວ່າສົມຜົນລາຍໄດ້ຂອງ Mincer (Mincerian Earning Function) ໂດຍເວົ້າເຖິງການສຶກສາປັດໃຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ແຮງງານຄືຈໍານວນປີການສຶກສາ, ຈໍານວນປີປະສົບການໃນການເຮັດວຽກ ແລະ ລາຍໄດ້

$$w(S, X) = \alpha_0 + rS + \beta_0 X + \beta_1 X^2$$

w = ຄ່າຈ້າງເຊິ່ງເປັນສົມຜົນຂອງຈໍານວນປີການສຶກສາ ແລະ ຈໍານວນປີປະສົບການເຮັດວຽກ (x) ເຊິ່ງກໍ່ຄືລາຍໄດ້

S = ຈໍານວນປີການສຶກສາ, X = ປະສົບການໃນການເຮັດວຽກ, r = ອັດຕາຜົນຕອບແທນຈາກການສຶກສາ ແລະ $\alpha_0, \beta_0, \beta_1$ = ຄ່າປະມານການ

ສໍາລັບຄ່າຈ້າງ ທີ່ ລາຍໄດ້ຢູ່ໃນຮູບ \log ຕາມຮູບແບບສົມຜົນລາຍໄດ້ຂອງ Mincer ເນື່ອງຈາກໃນຕະຫຼາດແຮງງານນັ້ນ ໃນຊ່ວງທໍາອິດຂອງການເຮັດວຽກ ລາຍໄດ້ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມສູງຂຶ້ນຕາມລະດັບການສຶກສາຂອງແຮງງານແຕ່ບໍ່ໄດ້ມີລັກສະນະສໍາພັນເສັ້ນຊື່

Modigliani (1954) ເວົ້າວ່າສ່ວນຕົວປ່ຽນດ້ານການສຶກສາເປັນສົມຜົນເສັ້ນຊື່ເພາະການສຶກສາກັບລາຍໄດ້ບໍ່ສາມາດທີ່ປ່ຽນກັນໄດ້ ແລະ ໃນດ້ານຕົວປ່ຽນປະສົບການເຮັດວຽກ ທີ່ x ອອກມາໃນຮູບທີ່ບໍ່ແມ່ນເສັ້ນຊື່ເພາະການລົງທຶນໃນທຶນມະນຸດ ທີ່ ການຝຶກຝົນຂອງບຸກຄົນນັ້ນຜະລິດຕະພາບຂອງແຮງງານນັ້ນໆມີລັກສະນະການເພີ່ມຂຶ້ນແບບຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ (Diminishing Return) ເປັນກຣາຟສະແດງລາຍໄດ້ຕະຫຼອດຊີວິດ (Lifetime Income Profit) ພາຍຫຼັງຈາກການຈົບການສຶກສາແຮງງານຈະເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານໂດຍໃນໄລຍະທໍາອິດຂອງການເຮັດວຽກຈະມີລັກສະນະເພີ່ມຂຶ້ນເງິນເດືອນຄ່າຈ້າງຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຊ້າໆຕໍ່ຈາກນັ້ນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ເມື່ອເກີນອາຍຸໜຶ່ງຈະຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງປັດໃຈໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນການກໍານົດລາຍໄດ້ຕະຫຼອດຊີວິດນັ້ນຄືສຸຂະພາບເມື່ອມະນຸດມີອາຍຸທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນກໍາລັງແຮງງານໃນການ

ເຮັດວຽກຈະເພີ່ມຂຶ້ນແບບຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ (Diminishing).

Borjas, (2013) ທິດສະດີກ່ຽວກັບການຕອບແທນຄວາມແຕກຕ່າງເຊິ່ງໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າຄ່າຈ້າງຈະແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງຄົນງານເພາະວ່າວຽກງານແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຄ່າຈ້າງກໍ່ຈະແຕກຕ່າງກັນເພາະວ່າຄົນງານແຕກຕ່າງກັນ, ພວກເຮົາແຕ່ລະຄົນນໍາເອົາຄວາມສາມາດ ແລະ ທັກສະທີ່ໄດ້ມາ ທີ່ທຶນມະນຸດ, ຕະຫຼາດແຮງງານເຂົ້າມາໃນຕະຫຼາດແຮງງານຕົວຢ່າງບາງຄົນຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເປັນນັກຄົ້ນຄວ້າດ້ານຊີວະວິທະຍາໃນຂະນະທີ່ບຸກຄົນອື່ນໆຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເປັນນັກດົນຕີ

ແບບຈໍາລອງຂອງການລົງທຶນມະນຸດ

McConnell, Brue & Macpherson, 2006 ຖ້າບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຕັດສິນໃຈເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານຫຼັງຈາກຮຽນຈົບມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນອາຍຸ 18 ປີ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຫາອາຍຸສູງສຸດແມ່ນ HH ຖ້າທຽບໃສ່ຊີວະປະຫວັດ CC ຖ້າເດັກນັກຮຽນຊາຍ ທີ່ ຍິງໄດ້ຮຽນຕໍ່ມະຫາວິທະຍາໄລການເຂົ້າຮຽນໃນວິທະຍາໄລແມ່ນລວມທັງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໂດຍກົງ (ຄ່າຮຽນ, ຄ່າເອກະສານ ແລະ ຄ່າປຶ້ມ) ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງອ້ອມ (ລາຍໄດ້) ແຕ່ເມື່ອເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດແຮງງານຕອນອາຍຸ 22 ປີ, ນັກຮຽນຈົບມະຫາວິທະຍາໄລຈະມີລາຍໄດ້ສູງກວ່າລາຍໄດ້ປະຈໍາປີທຽບໃສ່ຊີວິດການເຮັດວຽກຂອງເດັກນັກຮຽນຍິງ ແລະ ຊາຍເພື່ອກໍານົດວ່າມັນສົມເຫດສົມຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນການລົງທຶນໃນການສຶກສາວິທະຍາໄລ ພວກເຮົາຕ້ອງຊອກຫາມູນຄ່າປັດຈຸບັນສຸດທິຂອງຕົນໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ກັບຄືນສູ່ປະຈຸບັນ (ອາຍຸ 18 ປີ)

ແຕ່ລະທິດສະດີທີ່ນໍາມາແມ່ນຈະຖືກນໍາມາໃຊ້ໃນການກໍານົດຕົວປ່ຽນໃນການສຶກສາປັດໃຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງທິດສະດີ ແລະ ງານວິໄຈຕົວຈິງ

ການວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

Namoontree, 2018 ໄດ້ສຶກສາປັດໃຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການເລືອກສຶກສາຕໍ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີຈຸດປະສົງສຶກສາຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງປັດໃຈພະຍາກອນກັບການເລືອກສຶກສາຕໍ່ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ສຶກສາອໍານາດ

ພະຍາກອນການເລືອກສຶກສາຕໍ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ ກຸ່ມຕົວຢ່າງຈຳນວນ 374 ຄົນ ນຳໃຊ້ການວິເຄາະສົມຜົນຖົດຖອຍ. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການເລືອກສຶກສາຕໍ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍແມ່ນແຮງຈູງໃຈໃນທາງສຳເລັດ, ການຮັບຮູ້ໂລກຂອງອາຊີບ ແລະ ວຽກງານ ແລະ ຄວາມຄາດຫວັງຂອງຄອບຄົວ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05

Bamrungsetthapong, 2018 ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກສຶກສາຕໍ່ໃນສາຍສາມັນ ຫຼື ສາຍອາຊີບຂອງນັກຮຽນລະດັບຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາປີທີ 2 ກໍລະນີສຶກສາໃນໂຮງຮຽນໃນສັງກັດສຳນັກງານເຂດພື້ນທີ່ການສຶກສາມັດທະຍົມສຶກສາເຂດ 2 ກຸ່ມຕົວຢ່າງຈຳນວນ 660 ຄົນ ນຳໃຊ້ການວິເຄາະການຖົດຖອຍແບບໂລຈິສຕິກ (Logistic Regression Analysis). ຜົນການສຶກສາພົບວ່າປັດໄຈທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກສຶກສາຕໍ່ ແມ່ນເພດ, ລາຍໄດ້ຂອງພໍ່ແມ່, ລະດັບການສຶກສາຂອງພໍ່ແມ່ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສ່ວນວ່າອາຊີບຂອງພໍ່ແມ່ແມ່ນບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ

Laomalol, 2019 ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າສຶກສາຕໍ່ລະດັບປະລິນຍາຕີຂອງນັກສຶກສາມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ ປະຈຳປີ 2019 ໂດຍຜ່ານການຄັດເລືອກດ້ວຍລະບົບ TCAS ປະຊາກອນແມ່ນນັກຮຽນຊັ້ນ ມ 6 ເຊິ່ງໃຊ້ແບບສອບຖາມທັງໝົດ 755 ຊຸດ ວິເຄາະດ້ວຍສະຖິຕິ Multiple regression analysis. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເຂົ້າສຶກສາຕໍ່ລະດັບປະລິນຍາຕີຂອງນັກສຶກສາມະຫາວິທະຍາໄລຂອນແກ່ນ ແມ່ນປັດໄຈທາງດ້ານສະຖາບັນການສຶກສາດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສ່ວນປັດໄຈດ້ານການເງິນ, ດ້ານຫຼັກສູດ, ດ້ານຄອບຄົວ ແລະ ດ້ານສັງຄົມ ແມ່ນບໍ່ມີຜົນທາງສະຖິຕິ

Huong, 2021 ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກມະຫາວິທະຍາໄລຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ: ເພື່ອປະເມີນສະພາບປະຈຸບັນຂອງຕົວປ່ຽນທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກມະຫາວິທະຍາໄລ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ 574 ຄົນ ນຳໃຊ້ການວິເຄາະແບບ multivariate linear regression. ຜົນການສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກມະຫາວິທະຍາໄລ ແມ່ນປັດໄຈທາງດ້ານໂອກາດໃນການເຮັດວຽກໃນອະນາຄົດ,

ລັກສະນະຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ຄວາມພະຍາຍາມໃນການສື່ສານກັບນັກສຶກສາຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

Uthayapong et al., 2022 ໄດ້ສຶກສາແຮງຈູງໃຈໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກສຶກສາຕໍ່ຫຼັກສູດບັນຊີນາມາຊາດຂອງນັກຮຽນລະດັບມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ ກຸ່ມຕົວຢ່າງຈຳນວນ 289 ຄົນ ວິທີການວິເຄາະການຖົດຖອຍແບບໂລຈິສຕິກ. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ໄດ້ສຶກສາແຮງຈູງໃຈໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກສຶກສາຕໍ່ຫຼັກສູດບັນຊີນາມາຊາດ ແມ່ນສະຖານທີ່ຕັ້ງມະຫາວິທະຍາໄລ, ການປະຊາສຳພັນ, ຮູບແບບການຮຽນ-ການສອນມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01, ສ່ວນວ່າຕົນເອງ, ເພື່ອນຮ່ວມຮຽນ, ຄູແນະແນວ, ຮຸ່ນເອື້ອຍທີ່ສຳເລັດການສຶກສາ, ຊື່ສຽງຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ລັກສະນະລາຍວິຊາໃນຫຼັກສູດ, ອາຈານຜູ້ສອນ, ສື່ການຮຽນ-ການສອນ ແລະ ກິດຈະກຳໃນຫຼັກສູດແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ

Hai et al., 2023 ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກມະຫາວິທະຍາໄລຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍ: ກໍລະນີສຶກສາແຂວງ ອານຊາງ ປະເທດຫວຽດນາມ ຈຸດປະສົງເພື່ອປະເມີນອິດທິພົນຂອງປັດໄຈໃນການຕັດສິນໃຈເລືອກມະຫາວິທະຍາໄລ ເກັບກຳຂໍ້ມູນນຳນັກຮຽນ 393 ຄົນ ນຳໃຊ້ສະຖິຕິໃນການວິເຄາະ (linear regression). ຜົນການສຶກສາພົບວ່າຄູອາຈານ, ຄອບຄົວ, ໝູ່ເພື່ອນ ແລະ ຍາດພີ່ນ້ອງ, ປັດໄຈດ້ານຕົນເອງ, ປັດໄຈດ້ານສະພາບການຮຽນຮູ້, ປັດໄຈດ້ານຊື່ສຽງຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ປັດໄຈດ້ານກິດຈະກຳສື່ສານ, ປັດໄຈດ້ານໂອກາດໃນການເຮັດວຽກໃນອະນາຄົດ ແລະ ການຕັດສິນໃຈເລືອກຂອງນັກສຶກສາ ແມ່ນມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

Ayub, 2015 ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ທັດສະນະຄະຕິຂອງນັກຮຽນຕໍ່ການສຶກສາດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການເຝິກອົບຮົມດ້ານອາຊີວະສຶກສາ ການສຶກສາດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ສະຖາບັນອາຊີວະສຶກສາແຄວ້ນ Punjab ປະເທດອິນເດຍ ໂດຍໃຊ້ແບບສອບຖາມ 300 ຄົນໃນຄັ້ງນີ້ນຳໃຊ້ສະຖິຕິການວິເຄາະ Multivariate Regression analysis. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າອິດທິພົນຂອງຜູ້ປົກຄອງ, ອາຊີບໃນອະນາຄົດ ແລະ ສັກກະພາບໃນການເຮັດວຽກ ແລະ ສະຖານະເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແມ່ນມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01

ສ່ວນວ່າຄູອາຈານ, ໝູ່ເພື່ອນ, ຜົນສໍາເລັດທາງດ້ານການຮຽນ ແມ່ນບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ

Hieu et al., 2020 ໄດ້ສຶກສາປັດທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ ການເລືອກຮຽນໃນລະດັບມະຫາວິທະຍາໄລຂອງນັກຮຽນຕອນ ປາຍ: ກໍລະນີສຶກສາທາງການວິເຄາະແຂວງ ລໍາດົງ ສສ ຫວຽດນາມ ໂດຍໃຊ້ແບບສອບຖາມ 273 ຊຸດ ສະຖິຕິວິເຄາະ Multiple Regression. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ປັດໄຈ ດ້ານໂອກາດໃນການເຮັດວຽກ, ຊື່ສຽງຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ, ຄ່າຮຽນ, ຜູ້ທີ່ມີອິດທິພົນໃນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ໂອກາດໃນ ການເຂົ້າຮຽນມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສ່ວນວ່າ ການໃຫ້ຄໍາປຶກສາການຮັບເຂົ້າຮຽນ ແລະ ການລົງທະຮຽນຂອງ ນັກຮຽນແມ່ນບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ

Khowchernklang, et al., 2021 ໄດ້ສຶກສາປັດ ໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈເລືອກສຶກສາຕໍ່ໃນສາຍອາຊີວະສຶກ ສາຂອງນັກຮຽນລະດັບມັດທະຍົມສຶກສາປີທີ 3 ໃນເຂດ ເສດຖະກິດພິເສດພາກຕາເວັນອອກ (EEC) ໂດຍວິເຄາະຖັດ ຖອຍໂລຈິສຕິກ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ 1,110 ຄົນ ໃຊ້ການວິເຄາະ Binary Logistic Regression. ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ປັດໄຈດ້ານເພດ ແລະ ໂອກາດໃນການເຮັດວຽກຫຼັງຈົບການສຶກ ສາ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05

Kingjan et al., 2023 ໄດ້ສຶກສາປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ ການຕັດສິນໃຈສຶກສາຕໍ່ໃນລະດັບປະລິນຍາຕີຂອງນັກຮຽນ ລະດັບຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍໃນສັງກັດສໍານັກງານ ສົ່ງເສີມການສຶກສານອກລະບົບ ແລະ ການສຶກສາຕາມອັດທະ ຍາໃສ (ກສນ) ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ ການຕັດສິນໃຈສຶກສາຕໍ່ໃນລະດັບປະລິນຍາຕີກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ໃຊ້ ໃນການສຶກສາຈໍານວນ 400 ຄົນນໍາໃຊ້ການວິເຄາະ ແບບຈໍາ ລອງໂລຈິສຕິກ. ຜົນຂອງການສຶກສາພົບວ່າປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ ການຕັດສິນໃຈສຶກສາຕໍ່ໃນລະດັບປະລິນຍາຕີຂອງນັກຮຽນ ລະດັບຊັ້ນມັດທະຍົມສຶກສາຕອນປາຍແມ່ນອາຊີບ, ລາຍ ໄດ້ລວມຕໍ່ເດືອນຂອງຄອບຄົວ ແລະ ການເພິ່ງພາໃນຄອບຄົວ

ວິທີດໍາເນີນການວິໄຈ

ປະຊາກອນ ແລະ ກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ກຸ່ມປະຊາກອນທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາແມ່ນຈໍານວນນັກ ຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມສ ສະຫວັນ, ມປ ໂດນສະຫວັນ, ມສ ອຸດົມວິໄລ, ມສ ຊອກ, ມສ ຊົນເຜົ່າ ແລະ ມສ ໂພນສິມ

ປະຈໍາສົກສຶກສາ 2024 – 2025 ຈໍານວນ 730 ຄົນ ໂດຍນາ ໃຊ້ສູດກໍານົດກຸ່ມຕົວຢ່າງໃນກໍລະນີຮູ້ຈໍານວນປະຊາກອນທີ່ ແມ່ນອນຂອງ ທ່ານ ທາໂຣ ຢາມານ, (Taro Yamane, 1973). ເຊິ່ງລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນບໍ່ຕໍ່າກວ່າ 99% ໂດຍຍອມ ໃຫ້ຄວາມຄາດເຄື່ອນ 0.01

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ນໍາແບບສອບຖາມເພື່ອ ເປັນເຄື່ອງມືຕົ້ນຕໍເຂົ້າໃນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນແຕ່ກ່ອນຈະມີການ ເກັບກໍາຢ່າງເປັນທາງການນັ້ນກໍໄດ້ນໍາແບບສອບຖາມໄປຜ່ານຜູ້ ຊ່ຽວຊານຈໍານວນ 5 ທ່ານເພື່ອກວດຄວາມສອດຄ່ອງຂອງແຕ່ ລະຄໍາຖາມກັບຈຸດປະສົງຂອງບົດຄົ້ນຄວ້າໂດຍເຫັນວ່າຄ່າ IOC = 0.60-1.00 ແລະ ຄ່າຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ (Reliability) ດ້ວຍ ຄ່າສໍາປະສິດຂອງ Cronbach's Alpha ໄດ້ຄ່າຄວາມເຊື່ອ ໝັ້ນເທົ່າກັບ 0.95(95%)

ສໍາລັບຕົວປ່ຽນດ້ານອາຊີບຫຼັງຮຽນຈົບ, ດ້ານຖານະ ທາງສັງຄົມ, ດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນ ແລະ ດ້ານຊື່ສຽງ ຂອງສະຖາບັນ (Cq, Ss, Ii, Ir) ແມ່ນວັດແທກດ້ວຍມາດຕາ ສ່ວນປະເມີນຄ່າ (Rating Scale) ຕາມວິທີຂອງ Likert Scale (Likert, 1932) ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການຫາຄ່າ ສະເລ່ຍໃນພາຍຫຼັງ.

ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ສໍາລັບການວິເຄາະຂໍ້ມູນໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນຈະ ໄດ້ນໍາໃຊ້ສະຖິຕິພັນລະນາ ຄ່າສະເລ່ຍ, ຄ່າສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ຄ່າ ຜັນປ່ຽນມາດຕະຖານ ວິເຄາະຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ ແລະ ສະພາບທົ່ວໄປ ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ແລະ ສໍາລັບການວິເຄາະ ປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນຈະນໍາໃຊ້ສົມຜົນ ແບບຖັດຖອຍ Logistic Regression

$$Choice_i = f(Gen_i, Ethnic_i, Resid_i, Mem_i, Fa, Mo, Cg_i, Ss_i, Ii_i, Ir_i)$$

ຕາຕະລາງທີ 1: ບັນດາຕົວປ່ຽນ, ນິຍາມຕົວປ່ຽນ, ໜ່ວຍວັດ, ຄວາມສໍາພັນ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ມາ

ຕົວປ່ຽນ	ນິຍາມຕົວປ່ຽນ	ຫົວໜ່ວຍ	ການພົວພັນ	ແຫຼ່ງຕົວປ່ຽນ
ຕົວປ່ຽນຕາມ (Dependent Variable) (Y)				
Choice	ເລືອກເຂົ້າຮຽນ	1 = ເລືອກ 0 = ບໍ່ເລືອກ		
ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ (Independent Variable) (Xi)				
Gen	ເພດ	1 = ຍິງ 0 = ຊາຍ	+	Khowchernklang et al., (2021)
Ethnics	ຊົນເຜົ່າ	1 = ລາວ 0 = ອື່ນໆ	+	ຜູ້ສຶກສາ
Resid	ທີ່ຢູ່ອາໄສ	1 = ນະຄອນໄກສອນ 0 = ອື່ນໆ	+	ຜູ້ສຶກສາ
Mem	ຈໍານວນສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນ	ຄົນ	-	ຜູ້ສຶກສາ
Fa	ອາຊີບຂອງພໍ່	1 = ຄ້າຂາຍ 0 = ອື່ນໆ	+	Bamrungsetthapong, (2018)
Mo	ອາຊີບຂອງແມ່	1 = ຄ້າຂາຍ 0 = ອື່ນໆ	+	Bamrungsetthapong, (2018)
Cq	ດ້ານອາຊີບຫຼັງຮຽນຈົບ	ຄ່າສະເລ່ຍ	+	Khowchernklang et al., (2021)
Ss	ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມ	ຄ່າສະເລ່ຍ	+	ຜູ້ສຶກສາ
Ii	ດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນ	ຄ່າສະເລ່ຍ	+	ຜູ້ສຶກສາ
Ir	ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ	ຄ່າສະເລ່ຍ	+	Uthayapong et al., (2022)

ຜົນຂອງການວິໄຈ ແລະ ອະພິປາຍຜົນ

ຜົນຂອງການວິໄຈ

ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ຕອບແບບສອບຖາມດ້ານເພດທີ່ເປັນນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເພດຍິງ ຈໍານວນ 465 ຄົນ ກວມເອົາ 63.70% ເປັນຊົນເຜົ່າລາວ ຈໍານວນ 598 ຄົນ ກວມເອົາ 81.92%, ມີທີ່ຢູ່ອາໄສໃນ ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ ຈໍານວນ 636 ຄົນ ກວມເອົາ 87.12%, ສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ 4 ຄົນ ຈໍານວນ 234 ຄົວເຮືອນ ກວມເອົາ 32.05%, ອາຊີບຂອງພໍ່ ແມ່ນກໍາມະກອນ ຈໍານວນ 242 ຄົນ ກວມເອົາ 34.72%, ອາຊີບຂອງແມ່ ແມ່ນອາຊີບຄ້າຂາຍ ຈໍານວນ 292 ຄົນ ກວມເອົາ 40.33%, ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມ

ຕອນປາຍ ມີ 7 ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ຈໍານວນ 553 ຄົນ ກວມເອົາ 75.75% ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ຈໍານວນ 426 ຄົນ ກວມເອົາ 77.31%, ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ສາຂານາໆຊາດບໍລິຫານທຸລະກິດ ຈໍານວນ 122 ຄົນ ກວມເອົາ 28.50%, ຮອງລົງມາສາຂາເສດຖະສາດພັດທະນາ ແລະ ການວາງແຜນ ຈໍານວນ 87 ຄົນ ກວມເອົາ 20.33%, ຜູ້ທີ່ແນະນໍາສາຂາວິຊາຮຽນຕໍ່ແມ່ນຄອບຄົວ ຈໍານວນ 353 ຄົນ ກວມເອົາ 53.57%, ເຫດຜົນທີ່

ເລືອກເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ຂອງນັກຮຽນແມ່ນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລືອກ ເລືອກຮຽນຕໍ່ຕ່າງປະເທດ ຈຳນວນ 51 ຫຼັງຈາກຮຽນຈົບແລ້ວສາມາດຫວຽກເຮັດໄດ້ໄດ້ງ່າຍ ຈຳນວນ ຄົນ ກວມເອົາ 45.54%, ເຫດຜົນທີ່ບໍ່ເລືອກເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ແມ່ນ 430 ຄົນ ກວມເອົາ 65.25%, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຫຼື ສະຖາບັນ ອອກໄປປະກອບທຸລະກິດສ່ວນຕົວ ຈຳນວນ 37 ຄົນ ກວມເອົາ ການສຶກສາທີ່ນອກຈາກ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ 52.11%.

ຕາຕະລາງທີ 2: ສະພາບທົ່ວໄປຂອງກຸ່ມຕົວຢ່າງ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈຳນວນຄົນ	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
1	ເພດ ຍິງ	465	63.70
2	ຊົນເຜົ່າລາວ	598	81.92
3	ອາໄສຢູ່ ມະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ	636	87.12
4	ຈຳນວນສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນ 4 ຄົນ	234	32.05
5	ອາຊີບຂອງພໍ່ ກຳມະກອນ	242	34.72
6	ອາຊີບຂອງແມ່ ຄ້າຂາຍ	292	40.33
7	ເລືອກເຂົ້າຮຽນ	553	75.75
8	ເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ	428	77.40
9	ເລືອກເຂົ້າຮຽນ ສາຂາມາໆຊາດບໍລິຫານທຸລະກິດ	122	28.50
10	ຄອບຄົວ	353	53.57
11	ຫຼັງຈາກຮຽນຈົບແລ້ວສາມາດເຮັດວຽກຫາໄດ້ງ່າຍ	430	65.25
12	ຮຽນຕໍ່ຕ່າງປະເທດ	51	45.54
13	ອອກໄປປະກອບທຸລະກິດສ່ວນຕົວ	37	52.11

(ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ໄດ້ຈາກການວິເຄາະແບບສອບຖາມ, ການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງວັນທີ 5 - 30 ພຶດສະພາ 2025)

ຜົນການວິເຄາະກ່ຽວກັບລະດັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກຮຽນ

ຜົນການສຶກສາພົບວ່າຄວາມຄາດຫວັງດ້ານຊີບຫຼັງຈາກ ຮຽນຈົບ ຂອງ ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ເຫັນ ພາບພົດຂອງສະຖາບັນທີ່ນັກຮຽນເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຢູ່ໃນລະດັບ ຮຽນຈົບ ຂອງ ນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມີ 7 ເຫັນ ຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.82 ຄ່າຜົນປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.61 ແລະ ວ່າຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.72 ຄ່າຜົນປ່ຽນ ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນທີ່ນັກຮຽນເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຢູ່ໃນ ມາດຕະຖານ 0.56, ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມ ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍທີ່ ລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.73 ຄ່າຜົນປ່ຽນມາດຕະຖານ ສຸດ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.76 ຄ່າຜົນປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.54, ດ້ານ 0.64.

ຕາຕະລາງທີ 3: ລະດັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ

ລ/ດ	ລາຍການ	ຄ່າສະເລ່ຍ (\bar{X})	ຄ່າຜົນປ່ຽນ ມາດຕະຖານ S.D	ລະດັບຄວາມສຳຄັນ
1	ຄວາມຄາດຫວັງດ້ານອາຊີບຫຼັງຮຽນຈົບ	3.72	0.56	ຫຼາຍ
2	ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມ	3.76	0.54	ຫຼາຍ
3	ດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນ	3.82	0.61	ຫຼາຍ
4	ຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ	3.73	0.64	ຫຼາຍ

(ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ໄດ້ຈາກການວິເຄາະແບບສອບຖາມ, ການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງວັນທີ 5 - 30 ພຶດສະພາ 2025)

ຜົນການວິເຄາະກ່ຽວກັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ

ຈາກການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ໂດຍການນຳໃຊ້ແບບຈຳລອງ Logit Model ສາມາດວິເຄາະໄດ້ຄ່າປະມານທີ່ສຳຄັນດັ່ງຕາຕະລາງທີ 4.

ຈາກການທົດສອບຂໍ້ສົມມຸດຖານ ຂອງການເລືອກເຂົ້າຮຽນໂດຍພິຈະລະນາຈາກຄ່າ Pseudo R2 = 0.0875 ໝາຍຄວາມວ່າຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນຕາມໄດ້ 6.69%, ມີຄ່າຄາດປະມານ Chi2 = 66.25 ແລະ Prob > Chi2 = 0.000 ໝາຍຄວາມວ່າແບບຈຳລອງນີ້ມີລະດັບຄວາມເຊື່ອຄວາມໝັ້ນ 99%; ສຳລັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ປັດໄຈສຳຄັນແມ່ນມີດ້ານຊົນເຜົ່າຂອງນັກຮຽນ, ດ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສ, ດ້ານອາຊີບຂອງແມ່ ແລະ ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍໃນການອະທິບາຍການພົວພັນດັ່ງກ່າວຂ້າພະເຈົ້າຈະໄດ້ນຳສະເໜີຜົນກະທົບໜ່ວຍສຸດທ້າຍ (Marginal Effects) ໄວ້ດັ່ງນີ້: ຖ້າຫາກນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ເປັນເພດຍິງຈະເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນຕໍ່າກວ່າ 1 ສ່ວນຮ້ອຍ ທຽບໃສ່ເພດຊາຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ. ຖ້າຫາກນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ແມ່ນຊົນເຜົ່າລາວຈະເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນຫຼາຍກວ່າເຜົ່າອື່ນໆ 18 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%

ຖ້າຫາກນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີທີ່ຢູ່ອາໄສພາຍໃນນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ ຈະເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍກວ່າເມືອງອື່ນໆ 15 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1% ເນື່ອງຈາກວ່ານະຄອນໄກສອນພົມວິຫານເປັນເມືອງທີ່ມີສະຖາບັນການສຶກສາຫຼາຍແຫ່ງເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີແນວໂນ້ມຫຼື ທາງເລືອກເຂົ້າຮຽນຕາມສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ໜ້ອຍກວ່າ

ຖ້າຫາກສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ເພີ່ມຂຶ້ນ 1 ຄົນ ຈະເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 3 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%

ຖ້າຫາກພໍ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີອາຊີບພໍ່ຄ້າຈະເຮັດໃຫ້ໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍກວ່າອາຊີບອື່ນໆ 4 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກແມ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີອາຊີບຄ້າຂາຍຈະເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 19 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງຄວາມຄາດຫວັງຫຼັງຈາກຮຽນຈົບເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍລົງ 3 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງດ້ານຖານະທາງສັງຄົມເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍລົງ 2 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍລົງ 5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 21 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%.

ຕາຕະລາງທີ 4: ສະແດງຄ່າທີ່ສໍາຄັນໃນການວິເຄາະໂດຍການນໍາໃຊ້ແບບຈໍາລອງ Logit Model

	Loglikelihood			Marginal effect		
	Coefficient	z	P>z	dy/dx	z	P>z
_cons	-2.08***	-2.54	0.01			
ເພດ (Gen)	-0.04 ^{ns}	-0.22	0.83	-0.01 ^{ns}	-0.22	0.83
ຊົນເຜົ່າ (Ethnics)	0.72***	2.22	0.03	0.18***	2.22	0.03
ທີ່ຢູ່ອາໄສ(Resid)	-0.69*	-1.78	0.08	-0.15**	-1.96	0.05
ສະມາຊິກໃນຄົວເຮືອນ (Mem)	0.13**	2.27	0.02	0.03***	2.27	0.02
ອາຊີບພໍ່ (Fa)	-0.15 ^{ns}	-0.75	0.45	-0.04 ^{ns}	-0.74	0.46
ອາຊີບແມ່ (Mo)	0.80***	4.46	0.00	0.19***	4.85	0.00
ດ້ານອາຊີບຫຼັງຮຽນຈົບ (Cq)	-0.13 ^{ns}	-0.74	0.46	-0.03 ^{ns}	-0.74	0.46
ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມ (Ss)	-0.10 ^{ns}	-0.53	0.60	-0.02 ^{ns}	-0.53	0.60
ດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນ (Ii)	-0.22 ^{ns}	-1.32	0.19	-0.05 ^{ns}	-1.32	0.19
ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ (Ir)	0.86***	5.39	0.00	0.21***	5.42	0.00
Prob > chi2	0.0000					
Pseudo R2	0.0875					

ໝາຍເຫດ: * ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.10, ** ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05, ***ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແະ ^{ns} ບໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ

(ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ໄດ້ຈາກການວິເຄາະແບບສອບຖາມ, ການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນຄັ້ງວັນທີ 5 - 30 ພຶດສະພາ 2025)

ອະພິປາຍຜົນ

ຜົນການສຶກສາພົບວ່າຖ້າຫາກນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ເປັນເພດຍິງຈະເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍກວ່າ 1 ສ່ວນຮ້ອຍທຽບໃສ່ເພດຊາຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບການສຶກສາຂອງທ່ານ (Bamrungsetthapong, 2018; Khowchernklang et al., 2021) ທີ່ບອກວ່າເພດແມ່ນມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%

ຖ້າຫາກພໍ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີອາຊີບພໍ່ຄ້າ ຈະເຮັດໃຫ້ໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍກວ່າ 4

ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັນກັບການສຶກສາຂອງທ່ານ (Bamrungsetthapong, 2018; Kingjan et al., 2023) ທີ່ບອກວ່າອາຊີບຂອງແມ່ນມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກແມ່ຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ມີອາຊີບແມ່ຄ້າຈະເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 19 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1% ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງທ່ານ (Bamrungsetthapong, 2018; Kingjan et al., 2023) ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍຂອງຄວາມຄາດຫວັງຫຼັງຈາກຮຽນ ຈົບເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນໜ້ອຍລົງ 3 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັນ ກັບການສຶກສາຂອງທ່ານ (Namoon tree, 2018; Huong, 2021; Hai et al., 2023; Ayub, 2015; Hieu et al., 2020 ແລະ Khowchernklang et al., 2021) ທີ່ບອກວ່າຄວາມຄາດຫວັງຫຼັງຈາກຮຽນຈົບແມ່ນຈະ ເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມທັງມີ ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1%

ຖ້າຫາກຄ່າສະເລ່ຍດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນເພີ່ມຂຶ້ນ ນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ຈະເຮັດໃຫ້ເດັກມີໂອກາດ ເລືອກເຂົ້າຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນ 21 ສ່ວນຮ້ອຍ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາ ຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1% ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ ທ່ານ (Laomalol, 2019; Hai et al., 2023; Hieu et al., 2020), ທີ່ບອກວ່າຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນສູງຂຶ້ນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມ ສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ 1% ສ່ວນວ່າການສຶກສາຂອງທ່ານ (Namoon tree, 2018), (Uthayapong et al., (2022) ບອກວ່າຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ ນັກຮຽນມີໂອກາດເລືອກເຂົ້າຮຽນສູງຂຶ້ນ ແຕ່ບໍ່ມີລະດັບຄວາມ ສໍາຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິ

ຜົນການວິເຄາະພົບວ່າຄ່າ Pseudo R2 = 0.0875, ໝາຍຄວາມວ່າຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະສາມາດອະທິບາຍຕົວປ່ຽນ ຕາມໄດ້ 6.69% ເຖິງແມ່ນວ່າແບບຈໍາລອງ Logit ຄ່ານີ້ອາດ ຈະບໍ່ສູງຄືກັບ OLS, ແຕ່ມັນສະທ້ອນເຖິງພຶດຕິກຳການເລືອກ ທີ່ມີຄວາມຜັນຜວນສູງ ເຊິ່ງອາດມີປັດໄຈອື່ນໆທີ່ບໍ່ໄດ້ນາ ມາສຶກສາເຊິ່ງມີອິດທິພົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າ ຮຽນ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະ ເຂດ

ສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາ

ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ກຸ່ມຕົວຢ່າງທີ່ຕອບແບບສອບ ຖາມດ້ານເພດທີ່ເປັນນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເພດຍິງ ກວມເອົາ 63.70%, ຊົນເຜົ່າລາວ ກວມເອົາ 81.92%, ດ້ານທີ່ຢູ່ອາໄສສ່ວນຫຼາຍແມ່ນອາໄສຢູ່ ນະຄອນໄກສອນພົມວິຫານ ກວມເອົາ 87.12%, ສະມາຊິກໃນ

ຄົວເຮືອນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ 4 ຄົນ ກວມເອົາ 32.05%, ອາຊີບ ຂອງພໍ່ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີອາຊີບກຳມະກອນ ກວມເອົາ 34.72%, ອາຊີບຂອງແມ່ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີອາຊີບຄ້າຂາຍ ກວມເອົາ 40.33%, ນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າ ຮຽນຕໍ່ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ກວມເອົາ 75.75%, ນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ກວມເອົາ 77.31%, ນັກຮຽນສ່ວນ ຫຼາຍແມ່ນເລືອກທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ສາຂານາໆຊາດບໍລິຫານທຸລະ ກິດ ກວມເອົາ 28.50%, ຜູ້ທີ່ແນະນຳສາຂາວິຊາຮຽນຕໍ່ ຄະນະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ ຂອງນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ຄອບຄົວ ກວມເອົາ 53.57%, ເຫດຜົນທີ່ເລືອກເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ຄະນະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ ຂອງນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ຫຼັງຈາກຮຽນ ຈົບແລ້ວສາມາດຫາວຽກເຮັດໄດ້ໄດ້ງ່າຍ ກວມເອົາ 65.25%, ມະຫາວິທະຍາໄລ ຫຼື ສະຖາບັນການສຶກສາທີ່ນອກຈາກ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ຂອງນັກຮຽນ ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນເລືອກ ເລືອກຮຽນຕໍ່ຕ່າງປະເທດ ກວມເອົາ 45.54%, ເຫດຜົນທີ່ບໍ່ເລືອກເຂົ້າຮຽນຕໍ່ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະ ເຂດ ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນອອກໄປປະກອບທຸລະກິດສ່ວນຕົວ ກວມເອົາ 52.11%.

ຜົນການວິເຄາະກ່ຽວກັບລະດັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການ ເລືອກຮຽນ ພົບວ່າດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນທີ່ນັກຮຽນ ເລືອກເຂົ້າຮຽນຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.82 ຄ່າຜົນ ປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.61, ຮອງລົງມາແມ່ນ ດ້ານຖານະທາງ ສັງຄົມຂອງ ຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.76 ຄ່າຜົນປ່ຽນ ມາດຕະຖານ 0.54, ດ້ານຄວາມຄາດຫວັງດ້ານຊີບຫຼັງຈາກ ຮຽນຈົບຢູ່ໃນລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.72 ຄ່າຜົນປ່ຽນ ມາດຕະຖານ 0.56 ແລະ ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ ຢູ່ໃນ ລະດັບຫຼາຍ ມີຄ່າສະເລ່ຍ 3.73 ຄ່າຜົນປ່ຽນມາດຕະຖານ 0.64.

ສໍາລັບປັດໄຈທີ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າຮຽນຄະນະ ບໍລິຫານທຸລະກິດ ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດແມ່ນ ປະກອບມີຄື: ຊົນເຜົ່າ (ລາວ), ທີ່ຢູ່ອາໄສ (ນະຄອນໄກສອນ ພົມວິຫານ), ສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ອາຊີບແມ່ (ຄ້າຂາຍ) ແລະ ດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ. ສ່ວນປັດໄຈອື່ນໆ (ດ້ານເພດ, ອາຊີບພໍ່, ດ້ານອາຊີບຫຼັງຮຽນຈົບ, ດ້ານຖານະທາງສັງຄົມ ແລະ

ດ້ານພາບພົດຂອງສະຖາບັນ) ແມ່ນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການເລືອກເຂົ້າ
ຮຽນຂອງນັກຮຽນມັດທະຍົມຕອນປາຍ (ມ 7).

ຂໍ້ສະເໜີແນະ

–ສະເໜີພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນດ້ານ
ເຜົ່າ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ຂະໜາດຄົວເຮືອນ ແລະ ອາຊີບຂອງແມ່
ເປັນສໍາຄັນ ໂດຍສະເພາະກ່ຽວຂ້ອງກັບການວາງນະໂຍບາຍ ຫຼື
ການລົງຊຸກຍູ້ຂົນຂວາຍເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ
ຊັ້ນສູງ

–ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ອາດເປັນຜົນໃຫ້ກັບໜ່ວຍງານທີ່
ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ກໍ່ຄື
ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ໃນການພິຈາລະນາບັນດາ
ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນຊັ້ນ
ມັດທະຍົມຕອນໄດ້ຮັບການສຶກສາເພີ່ມຂຶ້ນ.

–ມະຫາວິທະຍາໄລສະຫວັນນະເຂດ ກໍ່ຄື ຄະນະບໍລິຫານ
ທຸລະກິດ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນໃນດ້ານຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ
ໃຫ້ມີການຮັກສາໄວ້ໃຫ້ໄດ້ຊື່ສຽງຂອງສະຖາບັນ ຫຼື ສ້າງໃຫ້ສະຖາ
ບັນເປັນການສຶກສາຊັ້ນສູງທີ່ມີຊື່ສຽງໃນປະເທດ, ພາກພື້ນ
ແລະ ສາກົນ ເພາະເປັນປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນ
ມັດທະຍົມຕອນປາຍ ມ 7 ເລືອກເຂົ້າຮຽນ

–ສະເໜີໃຫ້ຄະນະບໍລິຫານທຸລະກິດ ຄວນເນັ້ນການ
ໂຄສະນາຜ່ານສື່ສັງຄົມອອນໄລນ໌ທີ່ສະແດງເຖິງຜົນສໍາເລັດຂອງ
ສິດເກົ່າ (Alumni success) ເພື່ອສ້າງພາບພົດ ແລະ ຊື່
ສຽງໃຫ້ແຂງແຮງ

ເອກະສານອ້າງອີງ

Ayub, H. (2015, December). Factors affecting
student's attitude towards technical
education and vocational training. In
*ICBEM (International Conference on
Business, Economics and Management)
in Pattaya, Thailand, on* (pp. 15-16).

Bamrungsetthapong, S. (2018). Factors
Affecting the Decision Making of
Mathayom 3 Students in Higher
Education (General or Vocational
Program): A Case Study of Schools in

Secondary Educational Service Area
Office 2. *NKRAFA Journal of Humanities
and Social Sciences*, 6, 114-128.

Becker, G. S. (1962). Investment in human
capital: A theoretical analysis. *Journal of
political economy*, 70(5, Part 2), 9-49.

Borjas, G. J. (2013). *Labor Economics*.
McGraw-Hill, a business unit of The
McGraw-Hill Companies, Inc.

Campbell, R. & McConnell, S. D. (2021).
Contemporary Labor Economics.
McGraw-Hill LLC.

Gertler, P., & Glewwe, P. (1990). The
willingness to pay for education in
developing countries: Evidence from
rural Peru. *Journal of Public Economics*,
42(3), 251-275.

Hai, N. C., Thanh, N. H., Chau, T. M., Van
Sang, T., & Dong, V. H. (2023). Factors
affecting the decision to choose a
university of high school students: A
study in An Giang Province, Vietnam.
*International Journal of Evaluation and
Research in Education*, 12(1), 535-545.

Hieu, V. M., Xuyen, N. T. M., & Hung, D. D. P.
(2020). Factors influencing to the
university choice of high-schools
pupils-an empirical study of Lam Dong
province, Vietnam. *Journal of Critical
Reviews*, 7(8), 1656-1665.

Huong, K. L. (2021). Factors Affecting High
School Students' Decision on Choosing
a University: A Survey is Conducted in
the Southeast Region of Vietnam.
ARTICLE HISTORY. 3(43), 8-13.

- Khowchernklang, J., Madilokkovit, C., & Siribanpitak, P. (2021). The Factors That Influence the Decision in Choosing Vocational Education of Students in Matthayom 3 in Eastern Economic Corridor Area (EEC) By Using Binary Logistic Regression Analysis. *Journal of Technical Education Development, 3*, 69-77.
- Kingjan, J., Racharak, B., & Paichayongvijit, T. (2023). Factors Affecting Decision to Continue Studying at Bachelor's Degree of High School Students that are Under the Office of the Non-formal and Informal Education. *Suthiparithat Journal, 37*(2), 42-56.
- Laomalol, V. (2019). *Factors influencing the decision of students to pursue undergraduate studies at Khon Kaen University in the academic year 2019 through the TCAS selection system*. Bureau of Academic Administration and Development.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology, 22*, 140, 55.
- McConnell, C. R., Brue, S. L., & Macpherson, D. A. (2006). *Contemporary labor economics*. New York: McGraw-hill.
- Mincer, J. (1958). Investment in Human Capital and Personal Income Distribution. *Journal of Political Economy, 66*(4), 281-302.
- Modigliani, F. (1954). *Utility analysis and the consumption function: An interpretation of cross-section data*.
- Namontree, J. (2018). *Factors Affecting on Choosing Further Learning Program of Upper Secondary Students*. Sukhothai Thammathirat Open University. (Original language is in thai)
- Schultz, T. W. (1961). Investment in Human Capital. *The American Economic Review, 51*(1), 1-17.
- Suikhamlar, K., Luangsen, P., Xaysana, L., Phommakhanh, K., Khammanivong, T., Xayyavong, P. (2022). *Self - Assessment Report (SAR)*. Savannakhet University. (Original language is in Lao)
- Uthayapong, T., Sangchan, P., Daowadueng, P., Thongsukhowong A., & Sutthachai, S. (2022). Motivations to Choose the Bachelor of Accountancy (International) Program Among the Senior High School Students Studying in International Programs. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University, 9*(1), 352-364.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3ed.). New York: Harper and Row.